

ת"פ 23959/01/13 - מדינת ישראל נגד אימן מחאמיד

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 23959-01-13 מדינת ישראל נ' מחאמיד ואח'
בפני כבוד השופט בכיר דניאל בארי

בעניין: מדינת ישראל
ע"י עו"ד יעלה הראל
נגד
אימן מחאמיד- ע"י עו"ד אחמד חמזה יונס
המאשימה
הנאשם

הכרעת דין

החלטתי לזכות את הנאשם.

כללי

1. כתב האישום בתיק זה הוגש תחילה נגד שלושה נאשמים. נאשם שבעניינו ניתנת הכרעת הדין ויואב הלמן ואיתן הלמן מנהליה ובעליה של חברת גלזורה גלאס (להלן: "**החברה**"), חברה שעוסקת בבנייה ושיפוץ מבנים.
2. לאחר הגשת כתב האישום המקורי פנו ב"כ בעלי החברה למאשימה וביקשו לבצע השלמת חקירה. הנאשם מחאמיד החליט שלא לקחת חלק באותה השלמת חקירה.
3. בעקבות אותה חקירה וטיעונים שנטענו ע"י באי כוח הבעלים, החליטה התביעה למחוק את כתב האישום נגד האחים יואב ואיתן הלמן.
4. בכתב האישום המתוקן מייחסת התביעה לנאשם שתי עבירות: גרימת מוות ברשלנות, עבירה לפי סעיף 304 לחוק העונשין, תשל"ז - 1977 (להלן: "**החוק**") וחבלה ברשלנות, עבירה לפי סעיף 341 לחוק.

5. עניינו של כתב האישום תאונה מצערת מאד שהתרחשה ביום 29/9/09 בבניין ברח' דוד המלך בת"א. החברה לקחה על עצמה לשפץ בניין זה בחודש אפריל 2009.
6. התביעה טוענת כי הנאשם מונה ע"י יואב ואיתן כמנהל העבודה בפרויקט הנ"ל.
לשם ביצוע השיפוץ, הקימו יואב ואיתן יחד עם הנאשם ופועלים נוספים פיגום הרמה חשמלי המאפשר תנועת עובדים לאורכו של הבניין.
7. הפיגום נישא לגובה של 27 מטרים והורכב מ- 18 חוליות מתכת באורך של 1.5 מ' כל אחת. החוליות מחוברות ביניהן באמצעות ברגים בארבעה עברים ועליהן נע מתקן ההרמה החשמלי המשמש לתנועת העובדים.
8. לאבטחת מבנהו וחוזקו של התורן, נקשר התורן בצינורות עיגון אל הבניין במקומות שונים לאורכו.
9. ביום 31/7/09 סמוך לאחר הקמת התורן בחזית הצפון מערבית של הבניין נבדק התורן בידי מהנדס מוסמך ונמצא תקין וכשיר להפעלה.
10. במועד בלתי ידוע בראשית ספטמבר 2009, הורו לנאשם יואב ואיתן על פירוק התורן והרכבתו בחזית המערבית של הבניין. לאחר העתקת התורן הוחל בעבודה בו. העתקה בוצעה בלא בדיקת מהנדס.
11. התביעה טוענת כי ברגי החיבור בין חוליות 14-15 בתורן כלל לא הותקנו בו. עוד טוענת התביעה כי בעת התקנת התורן לא הודק כראוי אחד מעיגוני התורן לבניין ואחר נבנה מחיבור מאולתר.
12. ביום 29/9/09 סמוך לשעה 09:00, עסקו דאוד נג'אר וזכריה גבארה (בכתב האישום נרשם בטעות איאן מחמיד) בפירוק חוליות התורן, לשם העתקתו למקום אחר בבניין, כשהם ניצבים על משטח ההרמה ברומו של התורן ובפירוק חוליותיו ממעלה התורן לבסיסו.
13. במהלך הפירוק ועקב העדרם של ברגי חיבור כאמור, קרס מתקן ההרמה ושני העובדים נפלו מגובה של 25 מטרים אל הקרקע. כתוצאה מהתאונה נהרג זכריה גבארה ונגרמו חבלות רבות לדאוד.
14. התביעה טוענת כי הנאשם התרשל בכך:
א. שאיפשר לבצע את העבודה באופן שסיכן את חייהם של דאוד וזכריה ז"ל.

- ב. הנאשם שלח את העובדים הנ"ל לבצע עבודה בתורן מבלי לוודא את תקינותו.
- ג. הנאשם בהיותו מנהל עבודה באתר לא דאג לבדיקת התורן בידי מהנדס מוסמך כמתחייב, לאחר העתקת מקומו בבניין.
- ד. הנאשם בהיותו מנהל העבודה באתר, לא נקט באמצעים סבירים לאבטחת ביטחונם של העובדים שנפגעו.

תגובת הנאשם:

15. הנאשם הגיב לעובדות כתב האישום בינואר 2015 וגם טען כי יש מקום לבטל את כתב האישום מטעמי צדק, בטענה של אכיפה בררנית.
- ב"כ הנאשם טען כי מחיקת שני הנאשמים האחרים נעשתה כלאחר יד ומבלי לבדוק לעומק את חומר הראיות שבכללותו.
16. ב"כ הנאשם טען כי הנאשם לא ידע ולא הייתה באפשרותו לדעת או לצפות קריסת הפיגום וכי נושא רכישת הפיגום והתקנתו נמצא בשליטת ובידיעת מנהלי החברה שנמחקו מכתב האישום. ב"כ הנאשם הוסיף כי לנאשם לא היה יתרון מקצועי בהפעלה או בהתקנת הפיגום באתר.
17. ב"כ הנאשם ציין כי מרשו היה מנהל צוות ולא מנהל עבודה וכי הוא מונה כמנהל עבודה רק בדיעבד לאחר קורות התאונה.
18. ב"כ הנאשם טען עוד כי הוראות הפירוק של הפיגום ניתנו ע"י יואב ואיתן תחת פיקוחם ללא קשר בעבודת הנאשם. ב"כ הנאשם הוסיף כי יואב היה אחראי על ההתקנות ופירוק הפיגומים שבשליטת החברה.

הסוגיות שיש להכריע בהן:

19. מה היה מעמדו של הנאשם עובר לקורות התאונה. האם הנאשם מונה כמנהל עבודה והוכשר להיות מנהל עבודה או ששימש כמנהל צוות כפי שטען בתשובתו לאישומים.
20. מה גרם לפיגום להתמוטט. האם ניתן לקבוע את סיבת התאונה.
21. האם יש צורך בנוכחות מהנדס בהעתקת הפיגום מחזית אחת לחזית אחרת.

22. האם לנאשם הייתה יכולת לפקח על פירוק והרכבת הפיגום והאם בעלי החברה היו מודעים ליכולותיו בנושא זה.

23. האם ניתן לפטור את הבעלים מאחריות למה שהתרחש.

מהלך הדין:

24. לאחר העברת התיק לטיפול ע"י חברי כב' השופט עוזיאל, התחלתי לשמוע ראיות בתיק ביום 8/3/15.

25. מהעדויות שנשמעו, מהמסמכים שהוגשו עולה כי ביום 29/9/09 סמוך לשעה 09:00 עסקו הפועל דאוד נאג'ר וזכריה גאברה בפירוק חוליות פיגום התורן. במהלך הפירוק קרס התורן והפועלים נפלו עם משטח העבודה מגובה רב.

זכריה גאברה נפגע פגיעות אנושות ומת בבית החולים. דאוד נאג'ר נפצע פצעים קשים.

מעמדו של הנאשם:

26. הנאשם סיים קורס מנהלי עבודה ביום 5/4/08 צוין בפירוש בתלושי המשכורת שלו כי הוא מקבל שכר כמנהל עבודה. חברת עזרה ובצרון וועד הבית בבניין בדוד המלך בת"א ראו בו מנהל העבודה של האתר. הנאשם חתם על חוזה עבודה כמנהל עבודה במאי 2009 (ת/16). הנאשם לא הציג תלושי משכורת בהם הוגדר כמנהל עבודה בטרם עבר קורס מנהלי עבודה.

אין כל הגיון בהגדרתו של הנאשם כראש צוות לאחר שהוכשר כמנהל עבודה וקיבל שכר בהתאם.

27. אין זה תקין כי מינויו של הנאשם כמנהל עבודה דווח למשרד התמ"ת רק לאחר קרות התאונה. אין במחדל חמור זה כדי לשנות את המצב העובדתי דהיינו היותו של הנאשם מנהל עבודה עובר לתאונה.

28. אני דוחה את טענת הנאשם לפיה תפקד במספר אתרים במקביל כראש צוות.

מההקלטות שהנאשם עצמו הגיש עולה כי הוא תפקד כמנהל עבודה באתר אחר אחרי האסון. הנאשם לא מסר גרסה זו בשתי הודעותיו הראשונות. הדברים נאמרו תקופה ארוכה אחרי התאונה בהודעה האחרונה שלו.

29. כפי שמסרו גם האחים הלמן, היו מקרים בהם נשלח הנאשם לאתרים אחרים אולם מקרים אלה לא פגעו בתפקודו כמנהל עבודה באתר ברח' דוד המלך.

30. לסיכום נקודה זו אני קובע כי הנאשם שימש כמנהל העבודה באתר ברח' דוד המלך בת"א.

מה גרם לפיגום להתמוטט:

31. לעניין הסיבות שגרמו להתמוטטות הפיגום נשמעו מספר עדויות והוגשה חוות דעת מפורטת של מומחה.

32. ביום 29/9/09 סמוך לשעה 09:13 הגיע לזירה השוטר איציק יהודה שערך דוח פעולה (ת/1). השוטר ציין כי בזירה הוא לא מצא כל כבל קשירה או קסדה.

השוטר תחם את זירת התאונה בסרט סימון וביקש לשוחח עם מנהל העבודה מר אמין מחאמיד. הנאשם מסר לו: **"...כי היה במקום אחר באתר שמע את הרעם של הנפילה והזמין למקום את הקבלן..."**. יואב הלמן מבצע הבנייה מסר לשוטר: **"שהוא אחראי"**.

33. במהלך החקירה התברר כי פיגום התורן נרכש ע"י החברה שהעסיקה את הנאשם מחברת גולד יבואנית ומפעילה פיגומים אלה.

מדובר בפיגום תורן ממוכן. הפרטים הטכניים הקשורים לפיגום זה פורטו בת/9.

34. לעניין הפירוק וההרכבה של המכונה נאמר בת/9: **"...יש להרכיב לפרק את הפלטפורמה ע"י שני עובדים מוסמכים לפחות. עובד מוסמך הינו עובד אשר עבר הכשרה על המכונה בקורס שניתן ע"י היצרן או ע"י מי שהיצרן הסמיכו לכך..."**.

ציוד בטיחות חובה בהרכבה ופירוק:

- רתמת בטיחות בולמת נפילה בתוספת חגורה קשורה לפי תקן ישראל.

- קסדת מגן..."

בהמשך נאמר:

"...חל איסור מוחלט להפעיל את המכונה בהעדר אחד מברגי החיבור של יחידת התורן...".

צוין עוד כי בדיקות יומיות של תקינות התורן יבוצעו ע"י עובד אשר בקי בתוכן מדריך ההפעלה.

הבדיקה היומית כוללת בדיקה כי הברגים מחוזקים, במיוחד אלה שעל התורן ומוטות העיגון לבניין.

35. כחודש לאחר התאונה ביום 27/10/09 נשלח מכתב ע"י חברת גולד לאיתן הלמן מ חברת גלזורה המאשר מתן הדרכה בחודשים יולי אוגוסט לחמישה עובדים ביניהם הנאשם וליואב הלמן לעניין פירוק והרכבה של הפיגום הממוכן.
36. מדוח חקירת התאונה של משרד התמ"ת עולה כי הדיווח על התאונה נמסר להם רק ב- 14/10/09 (ת/12).
- מהדוח עולה כי הנפגע והמנוח עברו הדרכה כללית בנושא הבטיחות בחברת גלזורה גלס וחתומים על כך בפנקס הדרכה.
- הפיגום עבר בדיקה של מהנדס, מייד לאחר הקמתו בחזית הצפון מערבית של הבניין ונמצא תקין. שבועיים לפני קרות התאונה, הפיגום פורק והועבר למקום אחר, הורכב במקום זה, בו התרחשה התאונה.
37. עורך הדוח מר בוריס לבוביץ אימץ את מסקנותיו של המהנדס צבי ויקינסקי לפיהן הגורם הדומיננטי לתאונה הוא העדר ברגים בחיבור בין החוליות 14-15 דהיינו כשל אנושי חמור בעת הרכבת הפיגומים.
38. המהנדס צבי ויקינסקי ערך חוות דעת מפורטת לגבי נסיבות קרות התאונה (ת/11) והעיד בפניי. מר ויקינסקי עשה עלי רושם אמין. מדבריו כפי שיפורטו בהמשך עולה כי העד אינו יכול לשלול שינויים בזירה עד להגעתו למקום.
- כמו כן עולה כי התרחישים שהוא מציע מבוססים על ממצאים בזירה ובשרידים שבדק וכי אין תרחיש ודאי אלא תרחיש מועדף וסביר.
39. העד ביקר באתר לראשונה ביום 1/10/10 ובהמשך ביקר במקום עוד מספר פעמים. ממצאי בדיקתו של המומחה עולה:
- "...תוכן הפיגום עד לגובה של 14 חוליות נמצא בשלמותו כשהוא מורכב ומעוגן למבנה..."**
- "...בחלק התחתון הימני של חוליה מס' 15 קיים עיוות קשתי קל בשפה הימנית של הפרופילים מהם בנויה החוליה..."**
- "...בחלק התחתון של חוליה זו מורכבים שני מוטות לחיבור צינורות עיגון..."**
- "...על מוט העיגון הימני נמצאת מחציתה של מצמדת שבורה השבר הינו בפין המחבר בין שני חלקי המצמדת..."**

40. המהנדס ויקינסקי מצא כי 35% משטחו של השבר הינו שבר מוקדם שהתפתח טרם התאונה.

מר ויקינסקי מצא על הקרקע 11 ברגי חיבור של חוליות התורן. על 10 ברגים שמצא מורכבים אומי ההידוק. אחד הברגים נחתך ע"י העובדים בעת הפירוק מאחר והיה קיים פגם בתבריג.

41. העד ניתח את הממצאים שמצא בשטח וציין:

"הממצא המשמעותי יוצא הדופן הינו שבעת הניתקות משטח הפיגום מהתורן ונפילתו לא נמצא במקומם ברגי החיבור בין חוליות 14/15".

העד הוסיף כי: "...לו היה מתרחש ניתוק מכל סיבה שהיא בעת שהברגים היו מורכבים במקומם, הוא היה מלווה בקרעים ועיוותים ברוטליים שפרופיל התורן או בשבר של הברגים..."

העד הוסיף: "...כי במהלך פירוק סביר ותקין של תורן הפיגום אין מתקיים ואסור שיתקיים מצב כמו זה שנמצא בו מפורק חיבור חוליות הנמצא מתחת לחיבור האחרון העליון הקיים..."

העד הגדיר מצב זה כניסור הענף עליו אתה יושב.

מסקנתו של המומחה הינה כי העדר ברגים בחוליה 14/15 מעיד על תקלה חמורה בפעולות ההרכבה או הפירוק.

42. המומחה מצא כי המצמדת שהשתמשו בה אינה מקורית ונבנתה בבית מלאכה כלשהו משני חצאים, האחד מיועד לצינור בעל קוטר גדול יותר על כן רותחה אליו פחית מאולתרת להתאמת הקוטר.

43. עוד מצא המומחה כי הפין המחבר את שני חלקי המצמדת הורכב וסומרר למקומו באופן מאולתר.

48. המומחה הצביע על שני תרחישי תאונה.

תרחיש א:

הברגים פורקו ע"י העובדים על הפיגום בשלב משלבי הפירוק כפעולה שגויה מבחינת עיתויה ביחס לסדר פעולות הפירוק התקין.

תרחיש ב:

הברגים לא הורכבו מלכתחילה במקום זה בעת הרכבת הפיגום במקומו הנוכחי.

המומחה ציין כי התרחיש המועדף והמכריע הינו תרחיש ב'. המומחה הסביר כי לפעמים למרות העבודה על הפיגום עד לפירוקו הפיגום יכול להחזיק מעמד ולהתמוטט רק כשמופעל עליו כוח נוסף כפי שלהערכתו ארע במקרה זה.

49. המומחה הצביע על שני גורמים שתרמו לקרות התאונה.

גורם תורם א:

המצמדת הלא מקורית בעיגון מס' 4 שלא הודקה כראוי בעת הרכבת הפיגום.

גורם תורם ב:

סדק מוקדם במצמדת חיבור הצינור השמאלי של עיגון מס' 4 פגם שהחליש אותו במידה ניכרת.

50. המומחה ציין כי להערכתו גם הפגמים שצוינו לעיל לא היו קיימים, לא היה בכוחה של המצמדת לתמוך ולבלום את כל מסת הפיגום שנותקה מהתורן.

51. במהלך עדותו בפני לא שלל המומחה אפשרות של חבלה. דהיינו פירוק מכוון של הברגים ע"י אדם כלשהו.

52. מטעם התביעה העיד מר משה שוקרון שהיה אחראי על מחלקת פיגומי התורן בחברת גולד. העד ציין כי חברת גלזורה קיבלו מהם שירותי הרכבה ופירוק של פיגומים בשלב מסוים הם החליטו לוותר על שירותם.

53. בחקירתו הנגדית ציין העד "בזמן שמכרנו הם לא קיבלו הדרכה אלא אחרי שקרתה התאונה הם קיבלו הדרכה פורמאלית..." העד הוסיף כי למרות מה שצוין ב- ת/10 "אנחנו לא העברנו אז הדרכה פורמאלית..."

העד ציין כי הנאשם לא עבר עמו בעת הרכבת הפיגום "את הנאשם פגשתי אחרי שהפיגום נפל. הזמינו אותי כמומחה לפרק את הפיגום ולהדריך את העובדים בשטח..."

54. העד מסר כי אינו מקבל את ההשערה לפיה הפיגום נפל בגלל העדר ברגים בעת ההתקנה בחוליה 14/15. העד סבר כי כל הרכבה מחודשת של תורן מחייבת תסקיר בודק חיצוני של התמ"ת.

55. לגבי היכולת להבחין בברגים חסרים מסר העד "גם אם הייתה מבין בפיגום אתה לא יכול לראות , כי זה כ- 20 מ' גובה לא יכולת לזהות מגובה כזה שיש ברגים חסרים. מהנדס בודק חוליה חולייה כדי לוודא שהכל הורכב כמו שצריך. לא עושים בדיקה כזו כל יום מסתכלים שתורן לא נתלש מהקיר...".
- בחקירה חוזרת מסר העד שאם היו חסרים ברגים בהתקנה זה לא יכול היה להחזיק מעמד עד הפירוק.
56. בעלי חברת גלזורה מבצעי העבודה ברח' דוד המלך 51 בת"א העידו לאחר שהתביעה הצהירה כי דבריהם בבית המשפט לא ישמשו נגדם ראיה בהליך עתידי אפשרי.
57. בהודעתו עמד על כך מר איתן הלמן כי הנאשם שימש כמנהל עבודה באתר.
- העד ציין "אני לא מוצא מכלל אפשרות חבלה, לא יתכן שזה עומד שבועות בלי ברגים וזה לא נופל...". העד טען כי מי שאחראי בחברה להזמין פיגומים ולהתקינם הוא מנהל העבודה.
- העד אישר כי אחיו יואב הקצה את הפועלים שביצעו את הפירוק בתיאום עם מנהל העבודה.
58. העד לא זכר אם מסר לנאשם את ספר התפעול של הפיגום ומסר כי אין צורך במהנדס בהעתקת התורן ממקום למקום.
- העד הוסיף כי אחיו יואב הוא מנהל התפעול הוא נמצא בכל מקום אולם אין לו אחריות. העד טען כי חברת גולד אישרו כי ידעו על החלק המאולתר וכי יש להם אישור מהספק בספרד.
59. יואב הלמן העיד כי הגיע לאתר ביום העתקת הפיגום "כשהעבירו את הפיגום, הקטע הקריטי של הפיגומים, זה לפלס את הפלטפורמה והיה חשוב לי לראות שזה נעשה כמו שצריך. הייתי כשפלסו את הפיגום ואז המשיכו להעלות ואני הלכתי מהאתר...".
60. בחקירתו הנגדית מסר העד "הנושא היה חדש בחברה שלנו. רכשנו את הפיגומים האלה זמן קצר לפני כן, אני כן נכנסתי לעומק כדי להבין את העניינים ולכן עברתי הדרכה וגם דאוד עבר הדרכה...".
61. העד מסר עוד "אין צורך להביא בהעתקה מהנדס חוץ מזה אני עליתי על התורן עם איימן הרבה פעמים בזמן שעבדו על הפיגום הזה אחרי שהועתק...".
62. העד ניסה להצדיק את עבודתם בלא רתמה וקסדה של המנוח ודאוד טען כי יתכן כי התאונה התרחשה

"בעת החלפת חיבור..."

העד מסר כי אין זה סביר לבדוק ברגים קומה קומה "...יש פיגומים בגובה של מאות קומות ואם לא תעבור קומה קומה לא תוכל לראות חוסר ברגים..." "...לא הייתה הוראה למנהל העבודה לעבור כל יום ולבדוק את כל הברגים..."

63. העד אישר כי הנאשם גילה ניסיון חבלה באתר אחר ופנה למשטרה לחקירת הנושא. העד גם אישר כי דאוד היה בעל ניסיון עשיר בהרכבת פיגומי תורן.

64. מהודעתו של דאוד סאלח במשטרה ועדותו לפני עולה כי הוא והמנוח לא הצטיידו בקסדה ורתמת בטיחות (4/ס) **"...בדרך כלל אנחנו שמים קסדות וחגורות, היום שכחנו אותם במחסן..."**.

העד ציין כי מי שתדרך אותו היה יואב והוסיף כי העובד חאדר המוסמך בעבודות על תורן התעכב באותו בוקר במחסום ולא הגיע.

סיבת התמוטטות סיכום:

65. לאחר שבחנתי את העדויות בעניין זה הגעתי לידי מסקנה כי לא ניתן לשלול שתי אפשרויות נוספות לקרות התאונה מלבד האפשרות המועדפת על המומחה מטעם התמ"ת.

66. הרשלנות החמורה של ביצוע עבודות הפירוק מבלי להצטייד בציוד מגן מחזק את האפשרות כי נעשתה פעולה רשלנית גם בשלב הפירוק ומחזק את קיום אפשרות א' שנשללה ע"י המומחה.

67. דברי כל העדים שהעידו אינו מאפשר לשלול אפשרות של חבלה בסמוך לפני פירוק התורן. אפשרות זו מקבלת חיזוק נוכח דברי העדים המכירים את הפיגום הזה לפיהם קשה להאמין שהפיגום לא היה מתמוטט בעת העבודה עליו בין הרכבתו למועד פירוקו.

לזה יש להוסיף את דברי יואב שמסר שעלה הרבה פעמים לפיגום ולא הבחין בחוסר ברגים.

68. אני מאמין לעד איתן קלמן כי חברת גולד מסרו לו על קבלת אישור מהיצרן לעניין הרכבת חלק מאולתר בפיגום.

69. לאחר ששמעתי את העדים בתיק התרשמתי כי המומחים לעניין פירוק והרכבה של פיגום תורן ממוכן היו יואב הלמן, דאוד וחאדר. הנאשם לא צויד בספר ההפעלה לא נדרש לבצע בדיקה יומית ולא היה בעל ידע ממשי לעניין פיגום זה.

70. נוכח דבריו של מר שוקרון, קיים ספק ממשי לגבי מועד העברת הדרכה ע"י חברת גולד לפועלים בחברת גלזורה ולעניין טיב ההדרכה.

71. האמור לעיל נותן תשובה לשאלה שהצבתי בסעיף 22 להכרעת הדין.

האם יש צורך בנוכחות מהנדס בהעתק הפיגום:

72. תקנות הבטיחות בעבודה (עבודה בגובה) התשע"ז 2007 מגדיר "פיגום תורן ממוכן":

"פיגום ממוכן המורם אנכית ע"י ממסרת פס שיניים המובל ע"י התורן ונע לאורכו".

73. פרין מתייחס לעבודות "ייחודיות בגובה" תקנה 17 (א) קובעת.

(1) המתקן נבדק בדיקה יסודית בידי בודק מוסמך, בתנאים ובתדירות שנקבעו לפי הפקודה ונתקבל מהבודק תסקיר בדיקה המאשר את תקינות המתקן להפעלה בטוחה.

(2) העובד בגובה יהיה רתום.

לנקודת עיגון במתקן בהתאם להוראות תקנה 8 (ב).

74. המונח "בודק מוסמך" הוגדר בתקנות הבטיחות בעבודה (עבודות בנייה) - 1988.

"מי שמפקח העבודה הראשי הסמיך לבדוק ציוד המפורט בסעיף מסעיפי הפקודה".

"פיגום ממוכן" מוגדר באותן תקנות כ- "פיגום אשר בעזרת כוח מכני, חשמלי, הידראולי ניתן לשנות את מיקום משטחי העבודה שלו".

75. פרק ג' לתקנות הבטיחות בעבודה (עבודות בניה) מתייחס לפיגומים. בסימן ג' המתייחס לפיגום ממוכן נקבע בתקנה 50 "בדיקת פיגום ממוכן".

"(א) מבצע הבניה אחראי לכך שפיגום ממוכן ייבדק בדיקה יסודית בידי בודק מוסמך כמשמעותו בסעיפים 76 ו- 81 לפקודה בכל אחד מאלה:

(1) מיד אחרי התקנתו באתר ולפני התחלת השימוש בו...

(13) אחת לשישה חודשים לפחות, אחרי תאריך הבדיקה האחרונה כל עוד הוא מותקן באתר.

76. תקנה 53 לאותן תקנות מתייחס להעתקת פיגום ממוכן בתוך האתר וקובע:

מבצע הבניה אחראי.

(1) שלא יועתק פיגום ממוכן ממבנה למבנה בתוך האתר אלא על פי תוכנית או עלפי מפרט היצרן אשר יפרט את שיטת החיבור למבנה ואופן ביצועו.

(2) התכנית או המפרט כאמור בפסקה (1) יצורפו לפנקס הכללי.

(3) מנהל העבודה אחראי לכך שהפיגום הממוכן יועתק בהתאם לתכניות ולמפרט היצרן אשר יפרט את שיטת החיבור למבנה ואופן ביצועו"...

77. תקנה 73 קובעת כי: **"הצמדת מפרט היצרן לפנקס הכללי באחריות מבצע הבניה כאשר מדובר במתקן הרמה ממוכן.**

78. בתיק זה לא הוכח בפני כי המפרט הטכני לעניין העתק פיגום התורן צורף לפנקס הכללי.

יתרה מכך איתן הלמן אף העיד כי אינו יודע אם ספר התפעול של התורן הועבר לנאשם. לכל אלה יש להוסיף כי מי שלמד לפי דבריו לעומק את נושא התקנת פיגום התורן היה יואב.

79. הדברים מקבלים חיזוק גם מהקלטת השיחה בין הנאשם ליואב בחודש ינואר 2000 בהקשר לעבודות שבוצעו באתר אחר.

80. לכל אלה יש להוסיף כי היה ראוי במקרה זה להיעזר במהנדס בעת העתקת הפיגום לחזית אחרת.

מדברי מר שוקרון עולה כי לחברת גלזורה לא היה באותה תקופה ניסיון בהקמה ופירוק של פיגומי תורן.

נוכח חוסר הניסיון היה מקום להיעזר במהנדס מומחה בתחום לצורך העתק הפיגום.

מנהל עבודה:

81. תקנה 2 לתקנות הבטיחות בעבודה (עבודות בנייה) שתוקנה בתשנ"ה קובעת:

"מינוי מנהל עבודה

(א) מבצע בניה אחראי לכך כי כל עבודת בניה תתבצע בהנהלתו הישירה והמתמדת של מנהל עבודה שהוא מינהו.

(ב) מבצע הבניה יודיע למפקח העבודה האזורי, עם התחלת פעולת הבניה את שמו, גילו מענו השכלתו המקצועית וניסיונו בעבודות של מנהל העבודה וכן ירשום בפנקס הכללי את שמו ומענו של מנהל העבודה".

82. תקנה 5 מתייחסת לאחריותו של מנהל העבודה:

(א) מנהל העבודה חייב למלא אחר הוראות תקנות אלה ולנקוט צעדים מתאימים כדי להבטיח שהכל ימלא אחר התקנות הנוגעות לעבודתו אלא אם כן החובה מוטלת במפורש על מבצע הבניה.

(ב) לעניין סעיף 223 לפקודה יראו חובה כמוטלת במפורש על מנהל העבודה אם לא נקבע בתקנות אלה שהיא מוטלת על מבצע הבניה או על כל אדם אחר...".

סיכום:

83. המחוקק ביקש לקבוע, ככלל, אדם אחד אחראי על נושאי הבטיחות באתר בניה, הוא מנהל העבודה. למרות האמור לעיל ברור כי אחריות זו אינה מוחלטת והיא תלויה בקיום המבחנים הכללים של התגבשות האחריות.

84. נושאים מקצועיים מורכבים שהם בדיעת מומחים מחייבים בדיקה ע"י אותם מומחים למרות אחריותו הכללית של מנהל העבודה.

85. אם מבצע הבניה מכריז על עצמו כמומחה בתחום מסוים יש בכך כדי להסיר באותו תחום את אחריותו של מנהל העבודה.

86. גם אם נקבעה אחריות וקיימת התרשלות מצד מנהל העבודה יש להוכיח קשר סיבתי בין אותה התרשלות לתאונה נשוא הדיון.

87. כפי שצינתי לעיל סיבת התאונה אינה ברורה. לא ניתן לשלול אפשרות של חבלה ואפשרות של ביצוע פעולות פירוק בצורה לא נכונה ע"י העובדים שעבדו על הפיגום.

88. אי הצטיידותה אמצעי הגנה ע"י עובדים היא רשלנות חמורה ביותר שמעמידה בספק את תפיסת המומחה שעובד "לא ינסר את הענף שעליו הוא עומד".

89. אי העברת ספר ההפעלה למנהל העבודה, אי צירוף תכנית הפירוק והצמדתה לפנקס הכללי ואי העזרות במהנדס מצמצם עד מאוד את אחריותו של מנהל העבודה בנושא העתק הפיגום הממוכן.

90. נושא צירוף תכנית הפירוק לפנקס הכללי הוא באחריותו הישירה של מבצע הבניה.

91. נוכח כל הדברים שצינתי לעיל הגעתי לכלל מסקנה כי לא ניתן לקבוע שהתאונה נגרמה כתוצאה מרשלנותו של הנאשם ועל כן אני מחליט לזכותו מהעבירות שיוחסו לו בכתב האישום.

הערות אחרונות:

92. יש מקום לשקול קביעת חובה ברורה של קבלת חוות דעת מהנדס בהעתקת פיגום תורן ממוכן ממקומו למקום אחר. העתקה מבחינה מהותית היא בגדר הקמה מחדש ואי בדיקה ע"י גורם מוסמך עלול להיות מסוכן. הדברים מקבלים חיזוק נוכח דבריו של יואב ומר שוקרון מהם עולה כי בדיקה יומית של כל הברגים איננה מעשית.
93. יש לי ספק אם היה מקום לבטל את כתב האישום נגד האחים הלמן מאחר ולא כל הנתונים שהובילו לאותה החלטה אינם בפני אני מסתפק בהערכה זו.
94. סוף דבר הנאשם מזוכה מהמיוחס לו בכתב האישום.

ניתנה היום, י"ז כסלו תשע"ו, 29 נובמבר 2015, במעמד הצדדים